

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор _____ Пожуєв В.І.

” ____ “ _____ 2010р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОТОЧНИЙ ТА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ
СТУДЕНТІВ ПРИ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМІ
ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

УХВАЛЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ ЗДІА

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2010 р

**Запоріжжя
2010**

УДК 378.1. Положення про поточний та підсумковий контроль знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу. / Швець Є.Я., Швець Д.Є., Чепрасов О.І. – Запоріжжя: вид-во ЗДІА, 2010. – 21с./

Викладені основні засади і форми поточного та підсумкового контролю знань студентів. Приведені принципи і порядок організації поточного і підсумкового контролю різних видів навчальної діяльності студентів і документального оформлення результатів контролю. Крім того представлено порядок надання студентам права на повторне вивчення дисциплін.

Рецензенти

Воденніков С.А. - декан металургійного факультету, д.т.н., професор;

Грицай В.П. – декан механіко-технологічного факультету, к.т.н., професор;

Чепрасов О.І. – декан факультету енергетики та енергозбереження, к.т.н., професор;

Банах В.А. – декан факультету будівництва та водних ресурсів, к.т.н., професор;

Пожусь А.В. – декан факультету інформаційних та електронних технологій, к.ф.-м.н, доцент;

Глуцевський В.В. – декан факультету економіки та управління, к.е.н., доцент.

Зміст

Вступ	4
1. Загальні положення	4
2. Форми контролю знань студентів	5
3. Організація поточного модульного контролю	6
4. Організація поточного контролю виконання індивідуальних науково-дослідних завдань	12
5. Підсумкове оцінювання знань студентів	13
6. Документальне оформлення результатів оцінювання знань	14
7. Організація підсумкового контролю	16
8. Порядок ліквідації академічних заборгованостей	17
8.1. Академічна заборгованість студентів з дисциплін, за якими навчальним планом передбачено іспит	18
8.2. Академічна заборгованість студентів з дисциплін, за якими навчальним планом передбачено залік	18
8.3. Термін і процедура ліквідації академічної заборгованості студентів	19
8.4. Порядок надання студентам права на повторне навчання	19
8.5. Відрахування студентів	22

ВСТУП

Конкурентоспроможність будь-якого навчального закладу залежить від його **здатності** і уміння готувати кваліфікованих **фахівців**, якість підготовки яких **не тільки** задовольняє вимогам споживачів і всіх зацікавлених сторін, але і перевершує їх **очікування**.

Якість одержаних знань характеризує ефективність спільної навчальної роботи професорсько-викладацького складу і студентів. Об'єктивне уявлення про якість знань студентів можна **одержати тільки** при систематичному, **належним чином** організованому контролі навчальних досягнень студентів з боку професорсько-викладацького складу.

Оцінка результативності підготовки студентів і випускників здійснюється за допомогою механізму контролю якості, побудованого на основі **застосування** системного підходу. При цьому **системоутворюючим** критерієм якості підготовки **є** рівень готовності студента до здійснення **майбутньої** професійної діяльності. Основними елементами механізму контролю **є** поточний і підсумковий контроль знань студентів, в ході яких оцінюється якість освоєння студентами освітніх програм.

Контроль навчальної роботи студентів **розглядається** як один з головних елементів менеджменту якості **освіти**. Функціонально контроль якості знань орієнтований на об'єктивний і систематичний аналіз процесу вивчення і засвоєння студентами навчального матеріалу відповідно до вимог, викладених в галузевих освітніх стандартах, навчальних планах спеціальностей і програмах дисциплін, на основі яких здійснюються заходи з підвищення якості навчального процесу.

Результати контролю навчальних досягнень студентів слід використовувати для коригування організації і **змісту** навчального процесу, для заохочення успішних студентів, розвитку їх творчих здібностей, самостійності та ініціативи в оволодінні професійною компетенцією – професійними знаннями, уміннями і **навичками**.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення розроблене з метою удосконалення діючої в ЗДІА системи контролю якості знань студентів та адаптації її до загальноєвропейських вимог, визначених Європейською системою трансферних кредитів (далі ECTS).

Положення розкриває основні принципи організації поточного і підсумкового контролю знань студентів при безсесійній системі організації навчального процесу, яка передбачає підсумкові оцінювання засвоєння навчального матеріалу на основі інтегральної оцінки засвоєння всіх

змістових модулів без обов'язкового проведення семестрового екзамену (заліку).

Положення розроблено відповідно до Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців, затвердженого наказом МОН України від 23.01.2004р. № 48, наказу № 774 від 30.12.2005р. "Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу", рекомендацій Міністерства освіти і науки України "Щодо впровадження кредитно - модульної системи у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації", Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу та рейтингове оцінювання знань студентів. Положення стосується студентів, що навчаються за програмою освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, спеціаліст і магістр.

Порядок організації поточного і підсумкового контролю знань студентів спрямований на ефективну реалізацію таких завдань:

- підвищення мотивації студентів до систематичної активної роботи впродовж навчального року, переорієнтація їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок;
- систематизація знань та активне їх засвоєння впродовж навчального року;
- недопущення розбіжностей між завданнями, що виносяться для контролю, і програмою дисципліни;
- проведення відкритого контролю, тобто ознайомлення студентів на початку вивчення дисципліни з контрольними завданнями та всіма формами контрольних заходів і критеріями їх оцінювання;
- подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань, що забезпечується виконанням контрольних завдань поточного модульного контролю та іспитів у письмовій формі із застосуванням модульної системи оцінювання;
- забезпечення належних умов вивчення програмного матеріалу і підготовки до контрольних заходів, що досягається шляхом чіткого їх розмежування за змістом та у часі;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей студентів, розвитку їх творчого мислення.

2. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на семінарських та практичних заняттях, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних навчально-дослідних завдань (розрахунково-графічних робіт, рефератів тощо), контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом.

Модульний контроль є складовою поточного контролю і здійснюється в формі виконання студентом модульного контрольного завдання (контрольної роботи, тесту, колоквиуму тощо) згідно затвердженого графіку.

Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять та модульного контролю визначаються відповідною кафедрою. Кількість модулів та максимальний бал на кожному етапі модульного контролю зазначаються в робочій програмі відповідної навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершальних етапах.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та державну атестацію студента.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену (заліку) з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені діючим навчальним планом.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з окремої дисципліни за семестр. Складання екзамену здійснюється, якщо суми балів, які набрані за модульним контролем, недостатньо для позитивної оцінки.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять (тощо), самостійної роботи при виконанні індивідуальних навчально-дослідних завдань, модульних контрольних робіт.

Залік виставляється за умови, що студент виконав усі види навчальної роботи, визначені робочою навчальною програмою дисципліни, та отримав позитивні підсумкові оцінки за кожен з модулів.

Державна атестація студента здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні з метою встановлення фактичної відповідності рівня підготовки вимогам освітньої (кваліфікаційної) характеристики.

Державна атестація студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів, проводиться в академії у формі державного екзамену та захисту дипломних (бакалаврських, магістерських) робіт.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

При модульно-рейтинговій технології навчання оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного модульного контролю (ПМК) і підсумкового контролю знань.

Модульно-рейтингова технологія навчання передбачає проведення навчального процесу за модульними робочими програмами з контролем засвоєння знань та вмінь студента з кожного модуля за рейтинговими показниками (модульний контроль).

Модуль – це задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни), що реалізується відповідними видами навчального процесу.

Змістовий модуль – це система навчальних елементів, поєднання за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові, тобто формується з декількох споріднених тем навчальної дисципліни.

Оцінка – це якісний показник, який визначає рівень успішного засвоєння студентом програми навчальної дисципліни після виконання ним певного обсягу навантаження в кредитах.

Кредити надають можливість кількісно охарактеризувати кожен навчальну дисципліну так, щоб закінчений академічний рік визначався певною їхньою сумою за академічні курси. Навчальне навантаження студента на один навчальний рік за ECTS складає 60 кредитів, а на семестр і напівсеместр відповідно – 30 і 15 кредитів.

Рейтинговий показник – числова величина, яка складається з певної суми балів усіх модулів навчальної дисципліни.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час проведення відповідних поточного та підсумкового контролів. Об'єктами поточного та підсумкового контролів знань студентів є:

- знання, уміння та навички студентів, систематичність та активність їхньої роботи на семінарських, практичних, лабораторних заняттях;
- виконання завдань самостійного опрацювання;
- виконання модульних контрольних завдань;
- виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- виконання завдань підсумкового контролю.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях оцінці можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських і практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські (практичні) заняття; результати виконання і захисту лабораторних робіт, експрес-контролю тощо.

При контролі виконання завдань для самостійного опрацювання та індивідуального навчально-дослідного завдання оцінці можуть підлягати: самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань; проведення розрахунків; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, переклад іноземних текстів встановлених обсягів, підготовка реферативних матеріалів з публікацій тощо.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля. Модульний контроль може проводитись у формі

тестів, відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань під час проведення контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, розв'язання виробничих ситуацій (кейсів) тощо.

Рейтингове оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточних, модульного, індивідуального науково - дослідного завдання та підсумкового контролів.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Для оцінювання знань студентів з дисципліни за 100-бальною шкалою виділяється така кількість модулів, яка відповідає кількості кредитів, передбачених навчальним планом спеціальності.

Якщо підсумковому контролю відповідає період більше одного напівсеместру, 100 балів виділяється на кожний напівсеместр згідно з робочою навчальною програмою з дисципліни.

На оцінювання всіх видів практик, захист курсових робіт, державний іспит виділяється по одному заліковому кредиту на кожну із вищевказаних форм. На дипломні роботи виділяється до 24 кредитів.

При внесенні у додаток до диплому підсумкової оцінки з дисципліни, оцінювання якої складається з двох і більше залікових кредитів, виводиться середня зважена оцінка.

Поділ навчального матеріалу дисципліни на навчальні модулі, їх кількість, види поточного контролю та терміни його проведення визначаються робочою навчальною програмою, ухвалюються відповідною кафедрою, затверджуються методичною комісією факультету і доводяться до відома студентів та викладачів.

Розподіл загальної кількості балів, за якими оцінюється вся поточна робота, форми проведення контрольних заходів та критерії їх оцінювання, визначаються робочими навчальними програмами і доводяться до відома студентів на початку семестру.

Результати поточного контролю знань студентів вносяться до журналу обліку роботи академгрупи (форма Н 15-09) і враховуються при виставленні підсумкового балу за опанування дисципліни.

Відповідно до видів контролю набутих студентом знань та вмінь передбачається використання поточної, контрольної, підсумкової модульних оцінок, поточної семестрової, а також екзаменаційної (залікової) та підсумкової семестрової оцінок.

Поточна модульна оцінка складається з балів, які отримує студент за певну навчальну діяльність протягом засвоєння даного модуля – виконання

та захист індивідуальних завдань (розрахунково-графічних робіт, рефератів тощо), лабораторних робіт, виступи на семінарських заняттях тощо.

Максимальний та мінімальний бал за кожну з форм роботи визначається в робочій навчальній програмі з відповідної дисципліни.

Контрольна модульна оцінка визначається в балах за результатами контролю з даного модуля. Кількість балів, виділених на даний модуль, визначається пропорційно кількості кредитів у напівсеместрі з даної дисципліни в максимальній сумі в 100 балів.

Графік проведення модульного контролю з навчальної дисципліни складається кафедрами та затверджується деканом відповідного факультету на початку семестру і доводиться до відома студентів і викладачів.

Контрольні, поточні та підсумкові модульні оцінки доводяться до відома студентів не пізніше семи днів після проведення модульного контролю.

У випадку відсутності студента на модульному контролі з будь-яких причин (через не допуск, хворобу тощо) студент повинен повторно пройти модульний контроль у визначені терміни.

Перескладання позитивної контрольної модульної оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточних та контрольної модульних оцінок з даного модуля.

Модуль зараховується студенту, якщо він успішно виконав передбачені в даному модулі всі види навчальної роботи та під час модульного контролю отримав позитивну контрольну модульну оцінку, а відтак, позитивну підсумкову модульну оцінку.

Перескладання позитивної підсумкової модульної оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

Заборгованість з модуля повинна бути ліквідована студентом у поза аудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля.

Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком наступного напівсеместра.

Поточна семестрова оцінка визначається в балах як сума підсумкових модульних оцінок, отриманих за засвоєння всіх модулів, враховуючи індивідуальні науково-дослідні завдання.

Якщо поточна семестрова оцінка становить не менше 51 балу, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У іншому випадку студент складає іспит (залік).

Вимоги щодо оцінювання **навчальних, виробничих, переддипломних практик** визначаються програмою відповідної практики, яка розробляється відповідною кафедрою і затверджується методичною комісією відповідного факультету.

Навчальна, виробнича та переддипломна практика складає окремий заліковий кредит і оцінюється в 100 балів. Критерії оцінювання відповідають завданням практики, відображаються у відповідній програмі і доводяться до відома студентів перед початком практики.

Захист результатів практики відбувається на засіданні комісії не пізніше 2-х тижнів після її завершення (у випадку літніх практик захист повинен бути проведений протягом двох тижнів після початку наступного семестру).

Курсова робота відповідно до навчального плану спеціальності складає окремий заліковий кредит. Максимальна оцінка за курсову роботу складає 100 балів.

Тематика курсових робіт, завдання, вимоги до структури та оформлення, критерії оцінювання розробляються відповідною кафедрою та затверджуються методичною комісією відповідного факультету.

Поточний контроль здійснюється викладачами під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і передбачає оцінювання теоретичної і практичної підготовленості студента до занять із зазначеної теми (у т.ч. самостійного опрацювання).

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів вивчення і засвоєння студентом певних змістових модулів. Кількість модульних контролів передбачається робочим навчальним планом. Формами модульного контролю можуть бути контрольна робота, тестування, захист проєктів, розв'язання ситуаційних задач і вправ, співбесіда та інтегральна оцінка результатів поточного контролю. Розподілення кількості балів рейтингової оцінки за певними змістовими модулями і видами виконаних студентом робіт здійснюється лектором з відповідної дисципліни. Розподіл балів між контрольними заходами у змістових модульних контролях не може коригуватися протягом напівсеместру.

Розклад поточного модульного контролю формує деканат з урахуванням пропозиції відповідних кафедр, згідно з календарним графіком навчального процесу.

Підсумковий модульний контроль, яким завершується вивчення дисципліни при безсесійному контролі, проводиться на 9-му тижні.

Для організації поточних та модульного контролів знань студентів викладачі кафедри (лектор і асистент) самостійно розподіляють загальну кількість балів по видах робіт, за якими оцінюється вся поточна робота, визначають форми проведення контрольних заходів та критерії їх оцінювання.

Перелік індивідуальних завдань повинен бути затверджений на засіданні кафедри, що відповідає за викладання дисципліни та включений до робочої програми дисципліни.

Вимоги до організації та оцінювання поточних, підсумкових контролів знань, екзаменів і заліків доводять до відома студентів на першому аудиторному занятті з дисципліни. Лектор зобов'язаний роз'яснити студентам умови здійснення модульно-рейтингового оцінювання їхньої успішності, окреслити терміни проведення форми контрольних заходів, мінімальну та максимальну кількість балів за кожним видом контролю. Протягом напівсеместру викладачі з відповідної дисципліни під керівництвом лектора проводять облік кількості набраних кожним студентом

балів, повідомляють студента про результати обліку в контрольних точках, які заносять до журналу обліку успішності групи з дисципліни (форма Н 15-09).

Студента вважають таким, що складав контрольний захід, якщо він з'явився на нього та отримав завдання. Кожен студент виконує завдання індивідуально. Студент має право звернутися до викладача за роз'ясненнями змісту завдання. Викладачі зобов'язані контролювати дотримання студентами встановленого порядку проведення контрольного заходу. У разі порушення студентом встановленого порядку проведення контрольного заходу викладач відсторонює цього студента від виконання завдання, робить відповідний запис на його письмовій роботі та оцінює її у нуль балів.

Результати перевірки робіт, виконаних студентами, викладач проставляє на цих роботах та доводить до відома студентів не пізніше ніж на наступний робочий день після контрольного заходу і, у разі відсутності претензій з боку студентів, заносить у відомість.

Студент, який не погоджується з оцінкою роботи, має право звернутися з письмовою апеляцією до завідувача кафедри не пізніше ніж на наступний робочий день після оголошення результатів. Лектор з цієї навчальної дисципліни і завідувач кафедри або визначений ним викладач зобов'язані розглянути апеляцію в присутності студента протягом двох робочих днів і прийняти остаточне рішення щодо оцінки роботи. За результатами апеляції оцінка роботи не може бути зменшена, а тільки залишена без зміни або підвищена. Результат розгляду апеляції фіксують на роботі студента і підтверджують підписами відповідних викладачів. Після цього викладач вносить оцінку у відомість. Якщо студент не звернувся з апеляцією у встановлений термін, то оцінка, виставлена викладачем під час перевірки завдання, є остаточною.

На початку семестру провідний викладач проводить вхідний контроль знань студентів, набутих на попередньому етапі **навчання** і необхідних для успішного оволодіння новою дисципліною у **встановлені** терміни.

Вхідний контроль оцінюється стартовим рейтингом. Стартовий рейтинг визначається протягом двох перших тижнів семестру. Результати стартового рейтингу викладач використовує для коригування траєкторії вивчення дисципліни і, зокрема, для уточнення **змісту** аудиторної і самостійної роботи студентів з дисципліни та її форм контролю.

Загальний порядок видачі, підготовки до виконання та контролю виконання індивідуальних завдань полягає в наступному.

Індивідуальні завдання для домашнього самостійного виконання видаються під час установчої сесії. Такі завдання можуть включатися до навчально-методичних посібників для самостійного вивчення дисциплін, розміщуватись на сайті академії або видаватися безпосередньо студентам. Студент повинен мати можливість отримати індивідуальні завдання і по закінченні сесії.

У міжсесійний період проводяться групові чи індивідуальні консультації за графіком, складеним кафедрою і доведеним до відома студентів.

За місяць до початку сесії студенти здають на кафедру виконані домашні роботи. Дата подання робіт фіксується на кафедрі в спеціальному журналі.

Під час сесії студенти обов'язково захищають свої домашні роботи в ході співбесіди з викладачем.

Написання і перевірка модульних (контрольних) завдань проводиться згідно з розкладом.

Дані поточного контролю повинні використовуватися деканатом, кафедрами і викладачами для забезпечення ритмічної роботи студентів, набуття ними умінь чітко організовувати свою працю, своєчасного виявлення тих, що відстають, і сприяти їм у вивченні навчального матеріалу, для організації індивідуальних занять творчого **характеру з** найбільш підготовленими студентами, а також для вдосконалення методики викладання навчальних дисциплін.

Після закінчення семестру **деканати** і **кафедри** зобов'язані проводити аналіз і підводити проміжні підсумки результатів контролю знань студентів всіх спеціальностей з метою обговорення їх на **Раді** і **ухвалення** необхідних управлінських **рішень**, а також складання прогнозу результатів успішності на кінець семестру.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ СТУДЕНТІВ

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних науково-дослідних завдань проводиться протягом напівсеместру викладачами кафедри, що викладають відповідну дисципліну. Відповідальний за організацію проведення контролю індивідуальних науково-дослідних завдань є лектор.

На початку напівсеместру лектор або викладач, за згодою лектора, доводить до відома студентів перелік видів індивідуальних науково-дослідних завдань та критерії їхнього оцінювання.

Визначення індивідуального завдання для студента, обговорення методів його виконання та оцінювання результатів викладач здійснює спільно з викладачами кафедри, що викладають вказану дисципліну, під час засідань кафедри.

Хід та обговорення методів виконання індивідуального завдання викладач здійснює разом із студентом під час практичних, семінарських, лабораторних занять та індивідуальних консультацій відповідно до розкладу.

Студент має право самостійно обирати індивідуальні науково-дослідні завдання з переліку, доведеного викладачем, що викладає вказану дисципліну.

Підсумкове оцінювання результатів виконання студентом ІНДЗ проводиться за всі виконані складові завдання.

5. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Підсумкове оцінювання знань студентів з дисципліни є визначенням рівня засвоєння кожним студентом навчальної програми. Ця інтегральна рейтингова оцінка вираховується як сума балів модульних контролів, у діапазоні від 0 до 100 за всіма видами робіт передбачених з даної дисципліни.

Студенту, що набрав протягом напівсеместру за підсумковим оцінюванням не менше 51 балу із 100 виставляється відповідна оцінка або залік.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до шкали переводу оцінок ECTS (таблиця 1) як сума балів отриманих студентом.

Оцінка одержана за результатами екзамену (заліку) є остаточною.

Студент, що набрав протягом напівсеместру у діапазоні від 21 до 51 балу за результатами підсумкового рейтингового оцінювання (за шкалою ECTS), вважається таким, що виконав навчальну програму «незадовільно» до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики (моделі) фахівця. Такий студент зобов'язаний виконати передбачені навчальною програмою завдання, скласти екзамен (залік) за 100-бальною рейтинговою шкалою у додаткову сесію за розкладом деканату, за умови здачі недопрацьованих змістових модулів та ІНДЗ під час консультацій викладача, результати яких заносяться у журнали (відомості) успішності студентів.

Студенту, який з поважних причин (підтверджені відповідними документами) не набрав балів при будь-якому модульному контролі (змістовому модулі) на проміжному етапі, надається право повторної здачі модульних контрольних завдань, виконання завдань самостійного опрацювання та виконання індивідуальних науково-дослідних завдань в термін до підсумкового контролю за заявою на ім'я декана факультету.

Студент, який без поважних причин не справився з проміжним модульним контролем, може з дозволу декана в термін до наступного модульного контролю ліквідувати цю заборгованість.

Студенти ліквідовують академічні заборгованості у встановлені терміни. У разі повторної перездачі – комісії, яка формується деканом відповідного факультету. Комісія оцінює знання студентів за 100-бальною шкалою та відповідною шкалою ECTS. Екзаменаційна оцінка, виставлена комісією, є остаточною.

Якщо студент з поважних причин не зміг опанувати одну або дві дисципліни і одержав з них оцінку F та не підлягає умовам відрахування з академії, то йому за заявою на ім'я ректора, першого проректора надається право проходження повторного курсу з дисципліни за індивідуальним графіком, встановленим наказом по академії, що передбачає коригування

індивідуального навчального плану студента протягом поточного навчального року з обов'язковою ліквідацією академічної заборгованості до початку наступного семестру (навчального року).

Атестують студента з навчальної дисципліни після повторного її вивчення тільки спеціально створені комісії.

Академічна заборгованість у студента виникає, якщо:

- студент з навчальної дисципліни набрав протягом напівсеместру за підсумковим рейтинговим оцінюванням менше 51 балів із 100;
- студент не атестований із навчальної дисципліни:
 - через неявку на обов'язковий для нього підсумковий контроль;
 - через невиконання ним обов'язкових видів робіт, передбачених навчальним планом до закінчення терміну підсумкового контролю.

6. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Документальне оформлення результатів оцінювання знань студентів здійснюється:

- у журналі обліку поточного модульного контролю знань студентів групи (форма Н 15-09), куди заноситься кількість балів за змістовими модулями, оцінювання виконання ІНДЗ, лабораторних робіт, підсумкового модульного контролю за напівсеместр, результат здачі екзамену (заліку) та рейтингового оцінювання знань;
- у відомостях обліку успішності за державною шкалою і шкалою ECTS (форма Н 01-09) та залікових книжках студентів.

Студент, який набрав протягом напівсеместру за підсумковим оцінюванням менше 51 балу зі 100, складає екзамен в додаткову сесію, а у відомості підсумкового модульного контролю (форма Н 01-09) викладач записує "не допущено" (скорочено "н/д").

Під час екзамену (заліку) студент повинен мати при собі залікову книжку. Присутність студента під час оформлення результату екзамену (заліку) потрібна лише для повідомлення йому оцінки та внесення семестрової оцінки до залікової книжки.

Екзамен з навчальної дисципліни проводиться у формі, передбаченій навчальним планом. Письмовий екзамен (залік) проводиться одночасно для усіх студентів групи за розкладом і триває до двох академічних годин.

У разі порушення студентом дисципліни під час екзаменаційного контролю (списування, підміна завдання, використання недозволених матеріалів чи засобів тощо) викладач відсторонює його від екзамену, виставляючи за результатами екзаменаційного контролю оцінку в нуль балів.

Студентові, який не з'явився на контрольний захід, у стовпці модуль 1 або модуль 2 у журналі успішності (модульні оцінки) та у екзаменаційній (заліковій) відомості викладач записує – "не з'явився" (скорочено "н/з").

Студентові, який не з'явився на обов'язковий для нього екзамен (залік) без поважних причин, вважають таким, що отримав нуль балів і оцінку "незадовільно".

Викладач зобов'язаний здати заповнену екзаменаційну відомість в деканат до кінця наступного робочого дня після складання екзамену.

Письмові відповіді студентів на завдання контрольних заходів (завдання екзаменаційного контролю) зберігають на відповідних кафедрах протягом наступного напівсеместра.

Державна атестація проводиться у формі державних іспитів та захисту випускних кваліфікаційних робіт.

Програма державного іспиту та вимоги до оцінювання випускних кваліфікаційних робіт розробляються випускаючою кафедрою, затверджуються методичною комісією відповідного факультету.

Оцінка за складання державних іспитів та захист випускних кваліфікаційних робіт здійснюється за 100 бальною шкалою з подальшим переведенням у 4-бальну та шкалу ECTS.

Переведення оцінок, виражених у балах за стобальною шкалою, у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до табл. 1.

Таблиця 1

Таблиця співвідношень рейтингових балів за шкалою ЗДІА і оцінок за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
91-100	Відмінно	A	відмінне виконання
81-90	Добре	B	вище середнього рівня
76-80		C	Середній рівень виконання
61-75	Задовільно	D	Нижче середнього рівня
51-60		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
21-50	Незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-20		F	необхідне повторне вивчення курсу

Студенти, які одержали за результатами семестру три і більше незадовільних оцінок, відраховуються з академії.

Студентам, які одержали за результатами сесії менше трьох незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академзаборгованість

протягом двох тижнів після початку наступного семестру. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом відповідного факультету.

При переведені та поновлені у Запорізьку державну інженерну академію студентів, які не навчалися за кредитно-модульною системою, оцінки, одержані ними, переводяться у шкалу ECTS та 100-бальну шкалу відповідно до таблиці 1, за мінімальними значеннями.

Якщо студент не погоджується із кількістю перерахованих балів, він може за заявою повторно скласти відповідну форму контролю спеціально створеній комісії.

7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Екзамени та заліки складаються студентами в період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань. Зазначена оцінка заноситься до індивідуального навчального плану студента.

Перелік питань, що охоплюють зміст програми дисципліни, критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються кафедрою, включаються до робочої програми дисципліни і доводяться до студентів на початку семестру.

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосувати їх при вирішенні практичних задач.

З навчальних дисциплін, що виносяться на залік, оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю. При цьому завдання поточного контролю оцінюється в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

Семестровий залік виставляється за умови, що студент успішно виконав усі завдання, передбачені навчальною програмою дисципліни, і набрав при цьому не менше 51 бала.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту чи заліку визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS. Зазначена оцінка заноситься до екзаменаційної (залікової) відомості та індивідуального навчального плану студента (залікової книжки).

Якщо формою підсумкового семестрового контролю є залік, то у відомості та індивідуальному навчальному плані у графі "оцінка за національною шкалою" робиться запис "зараховано" або "не зараховано". Для отримання заліку необхідно набрати не менше 51 бала за 100-бальною шкалою.

Якщо формою підсумкового контролю є іспит, то у відомості та індивідуальному навчальному плані студента в графі "оцінка за

національною шкалою" робиться запис "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

8. ПОРЯДОК ЛІКВІДАЦІЇ АКАДЕМІЧНИХ ЗАБОРГОВАНОСТЕЙ

На виконання наказу МОН України №774 від 30.12.2005р. "Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу", удосконалення нормативної бази, що регламентує порядок ліквідації академічної заборгованості, у Запорізькій державній академії впроваджується порядок ліквідації академічних заборгованостей студентів, які навчаються за кредитно-модульною системою.

Порядок складається згідно затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 796 Переліку ... (п.1.7.; 1.8).

Порядок ліквідації академічних заборгованостей розроблений з метою удосконалення та доповнення чинної в академії системи контролю якості знань, адаптації цієї системи до загальноєвропейських вимог, визначених Болонською декларацією.

Порядок розкриває основні процедури ліквідації академічних заборгованостей студентів, які навчаються на бакалаврському рівні всіх форм навчання згідно з сучасним підходом до організації навчання за кредитно-модульною системою, і спрямований на ефективну реалізацію таких завдань:

- підвищення мотивації студентів до систематичної активної роботи впровадж навчального року, переорієнтація їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок;
- забезпечення належних умов вивчення програмного матеріалу і підготовки до контрольних заходів, які досягаються шляхом повторного вивчення дисципліни;
- забезпечення гнучкості програм навчання та можливості навчання студента за індивідуальними навчальними планами;
- розширення можливостей переведення студентів на наступний рік навчання при наявності однієї чи двох заборгованостей із збереженням бюджетного місця.

8.1. АКАДЕМІЧНА ЗАБОРГОВАНІСТЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІН, ЗА ЯКИМИ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ ПЕРЕДБАЧЕНО ІСПИТ

Згідно з прийнятою системою оцінювання навчальних досягнень студент може отримати за шкалою ECTS незадовільні оцінки FX чи F.U цього разі вважається, що в нього виникає академічна заборгованість.

Оцінювання знань студентів з дисциплін, за якими навчальним планом передбачено іспит, здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань.

Студенти, які набрали за результатами поточних та підсумкового контролів у сукупності за усі види діяльності від 0 до 50 балів вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку. При цьому:

- 1) студенти, які одержали підсумково за усі види контролю від 24 до 50 балів, після належної самостійної підготовки, мають право перескладати іспит.

Повторне складання іспиту з кожної дисципліни дозволяється двічі: перший раз викладачу, другий – комісії.

При ліквідації академічної заборгованості при повторному складанні іспиту, оцінка складається як сумарна кількість балів одержаних за поточний контроль та повторне складання іспиту.

Академічна заборгованість вважається ліквідованою, якщо студент набрав у сукупності не менше 51 балу.

Якщо студент не пересклав іспит двічі, він має право повторно вивчити дисципліну на контрактній основі.

- 2) студенти, які набрали за семестр за результатами усіх видів контролю (поточного і підсумкового) від 0 до 24 балів, мають право написати заяву на повторне вивчення дисципліни на контрактній основі.

8. 2 АКАДЕМІЧНА ЗАБОРГОВАНІСТЬ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІН, ЗА ЯКИМИ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ ПЕРЕДБАЧЕНО ЗАЛІК

Оцінювання знань студентів з дисциплін, за якими навчальним планом передбачено залік, здійснюється на основі результатів поточних і підсумкового контролів.

Студенти, які набрали за поточний і підсумковий контроль менше 51 балу вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку. При цьому:

- 1) студенти, які одержали підсумково від 24 до 50 балів, мають право складати залік у формі контролю знань за модулями;

Повторне складання заліку з кожної дисципліни дозволяється двічі: перший раз викладачу, другий – комісії.

Оцінка складається як сумарна кількість балів, одержана за складання заліку у формі контролю знань за модулями та різні види діяльності студента з дисципліни.

Студент отримує залік, якщо він набрав не менше 51 балу.

Якщо студент не пересклав залік двічі, він має право повторно вивчити дисципліну на контрактній основі, чи відраховується з академії.

- 2) студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 24 балів мають право написати заяву на повторне вивчення дисципліни, на контрактній основі.

8.3 ТЕРМІН І ПРОЦЕДУРА ЛІКВІДАЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ СТУДЕНТІВ

Ради факультетів при затвердженні робочих навчальних планів спеціальностей визначають перелік дисциплін підготовки, без вивчення яких неможлива подальша підготовка за професійним напрямком. Перелік таких дисциплін затверджується радою факультету на початку кожного навчального року. Академічну заборгованість за такими дисциплінами студенти повинні ліквідувати протягом наступного семестру. Академічну заборгованість з інших дисциплін студенти мають право ліквідувати до початку останнього семестру навчання.

Студенти, які мають за підсумками семестрової атестації не більше двох накопичених заборгованостей за увесь попередній період навчання, переводяться і допускаються до навчання у наступному семестрі. Вони мають право на контрактній основі повторно вивчати не засвоєну дисципліну і ліквідувати академічну заборгованість у визначений термін. До ліквідації академічної заборгованості стипендія не призначається. Вона може бути призначена у наступному після ліквідації усіх заборгованостей семестрі згідно з Положенням про стипендії.

8.4 ПОРЯДОК НАДАННЯ СТУДЕНТАМ ПРАВА НА ПОВТОРНЕ НАВЧАННЯ

1. Підставою для надання студентам права на повторне навчання може бути невиконання ними до початку екзаменаційної сесії навчального плану поточного семестру з поважних причин, підтверджених відповідними документами (через тривалі або часті захворювання, пов'язані, зокрема, з епідеміями (понад один місяць за семестр); службові відрядження; складні сімейні обставини, зокрема необхідність догляду за членами сім'ї тощо).

Довідки про захворювання студента під час семестру завіряються в лікувально-профілактичній установі, яка його обслуговує, і подаються до деканату протягом тижня після закінчення лікування.

2. Питання про надання студенту права на повторне навчання вирішується ректором за поданням декана факультету до початку відповідного семестру і оформляється відповідним наказом.

3. Повторне навчання здійснюється з початку семестру, навчальний план якого студент не виконав. Цим же наказом студент переводиться у іншу групу.

4. Студентам, які навчалися за кошти державного бюджету, призначається стипендія при наданні документів, що виправдовують студента за рахунок бюджетного фінансування з часу поновлення їх на навчання до підведення підсумків чергової екзаменаційної сесії.

5. Студентам, які залишені на повторне навчання, можуть бути пере зараховані дисципліни, з яких за результатами підсумкового контролю вони мали оцінку не нижче "добре" або "зараховано".

Перезарахування здійснюється на підставі заяви студента і за згодою декана факультету.

За весь період навчання студент може скористатися правом на проходження повторного курсу навчання не більше двох разів.

Повторне вивчення окремих дисциплін передбачає:

З боку факультету:

1. Кожна кафедра призначає викладача, який на умовах погодинної оплати праці організовує індивідуально-консультаційну роботу зі студентами, які мають академічну заборгованість з дисципліни кафедри.

2. Викладач розробляє процедуру повторного вивчення дисципліни із розрахунку 80% загального обсягу трудомісткості навчального навантаження студентів запланованого у робочому навчальному плані. До основних видів роботи зі студентом можуть увійти:

- консультації;
- індивідуальні роботи;
- практичні роботи;
- лабораторні роботи;
- контрольні роботи тощо.

3. Викладач на основі навчально-методичного комплексу з дисципліни для організації індивідуально-консультаційної роботи складає графік індивідуальної роботи студента у тижневий термін з початку семестру, в якому студент повторно вивчає дисципліну.

4. На засіданні кафедри обговорюється обсяг навчального навантаження викладача та графік індивідуальної роботи зі студентом з кожної дисципліни для повторного проходження курсу. Витяг з засідання кафедри надається декану факультету.

5. Після складання договору студента з ЗДІА, де прописано назва дисципліни, прізвище викладача, назва кафедри і факультету, кількість академічних годин з кожного виду діяльності з дисципліни, деканат складає розрахунок годин навантаження, кошторис витрат на проходження повторного курсу і прийому підсумкової атестації членам комісії, проект наказу про повторне вивчення студентом зазначеної у договорі дисципліни і затверджує графік індивідуальної роботи студента.

6. Наказ про погодинну оплату праці викладача на підставі особистої заяви викладача видає відділ кадрів ЗДІА у місячний термін.

7. По завершенню вивчення дисципліни викладач повідомляє кафедру і деканат про виконання договору. Декан призначає комісію у складі завідувача кафедри, заступника декана і викладача, який

супроводжував повторне вивчення дисципліни, для прийому підсумкової атестації. В разі отримання студентом незадовільної оцінки, заборгованість вважається неліквідованою. Результати підсумкової атестації оформлюються листом підсумкового контролю – форма Н-02-09.

8. В індивідуально-навчальному плані студента викладач, який веде повторне вивчення кожної дисципліни, заповнює підсумки поточного та підсумкового контролю у розділі "поза кредитні дисципліни"

З боку планово-економічного відділу:

1. Планово-економічний відділ на основі складеного навчального навантаження з кожної дисципліни окремо визначає вартість проходження повторного курсу вивчення дисципліни.

2. Вартість повторного курсу вивчення дисципліни визначено у договорі кожного студента.

3. Планово-економічний відділ складає кошторис надходжень від студентів для кожного факультету, з якого виплачується погодинна оплата праці викладачів, що забезпечують повторне вивчення дисципліни.

З боку студента:

1. Студент має право звернутися до декана свого факультету за погодженням із заявою на ім'я ректора про повторне вивчення дисципліни:

а) для дисциплін, без вивчення яких неможлива подальша підготовка за професійним напрямком – строком до закінчення семестру, у якому з'явилася заборгованість;

б) для інших дисциплін – до початку семестру, в якому студент планує її вивчати.

Якщо студент без поважних підстав не подав заяву на повторне вивчення дисципліни у зазначений термін – він відраховується.

2. Заяви студентів розглядаються деканом і передаються до відповідних кафедр ЗДІА до початку семестру, в якому студент повторно буде вивчати дисципліну.

3. Студент звертається до викладача, призначеного кафедрою і ознайомлюється з вимогами проходження повторного курсу.

4. У вимогах проходження повторного курсу вивчення дисципліни визначено кількість консультацій та інших видів робіт, яку студент обов'язково повинен виконати. Студент укладає договір із ЗДІА на отримання платних послуг по повторному вивченню дисципліни.

5. Студент вносить кошти в касу ЗДІА у вказаний термін і приступає до вивчення дисципліни.

6. Студент складає комісії підсумкову атестацію з дисципліни по завершенню її вивчення у термін визначений графіком індивідуальної роботи.

Оцінка складається із сумарної кількості балів, одержаних за складання екзамену (заліку) та різних видів діяльності студента з дисципліни на протязі семестру.

Студент, що отримав не менше 51 балу вважається таким, що опанував дисципліну і ліквідував академічну заборгованість.

Академічна заборгованість залишається не ліквідованою за умови, якщо студент протягом повторного вивчення дисципліни отримав від 0 до 50 балів. Такий студент підлягає відрахуванню.

8.5 ВІДРАХУВАННЯ СТУДЕНТІВ

Студенти, які одержали під час підсумкового контролю більше ніж дві незадовільні оцінки, не пересклали їх у встановлений термін, та у випадках накопичення більше двох академічних заборгованостей, відраховуються з академії за поданням деканату та рішенням ректора.

Студенти, які не ліквідували академічну заборгованість у наступному семестрі з визначених дисциплін, без вивчення яких неможлива подальша підготовка за професійним напрямком, відраховуються з академії.

Студенти, які не ліквідували академічну заборгованість з інших дисциплін до 8 семестру бакалаврського циклу, відраховуються з академії, отримуючи довідку встановленого зразка.

**Схвалено Вченою радою
Запорізької державної інженерної академії**

Протокол № _____ від _____ 2010р.